

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 50—	celo leto naprej . . . K 55—
pol leta 25—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 13—	celo leto naprej . . . K 60—
na mesec 4-50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan svačer izvenredne nedelje in praznika.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 vin. Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zbirale (enak prostor) 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakaznel. Na samo plačeno naročbo brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi po pošti

celo leto naprej K 48—	četrt leta 12—
pol leta 24—	na mesec 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v l. nadstr. levo), telefon št. 34.

Narodni svet in naš gospodarski položaj.

(Poročilo prve seje Gospodarskega sveta.)

Narodni svet je sklical v soboto dne 7. septembra 1918 prvo sejo Gospodarskega sveta, ki se je vršila v glavni dvorani magistrata ljubljanskega. Predsednik NS., dr. Anton Korošec, je pozdravil navzoče, ki so se odzvali polnostevilno povabilu. Opisal je v kratkih slikovitih besedah sedanjost gospodarski položaj ter povdarjal, da živimo sedaj v velikih trenutkih. Ne le za politično življenje bodočih narodov, ampak tudi za gospodarsko blagostanje celega naroda je sedanjost odločilna. Od nas je odvisno, ali bo vladalo pri nas blagostanje, ali pa nas tlačila revščina. Ker se zaveda slovenski narod te odgovornosti, si je izbral kot najvišjo politično inštanco Narodni svet, da odnes sklical Gospodarski svet, da odstrani kolikor mogoče bremena, ki tlačijo naš narod ter da mu začrta gospodarska pota za bodočnost.

Vsi navzoči so sledili z vidnim zanimanjem referentu ter se udeležili debate.

Glede obnove akcije za Goriško se je po stvarnem razmotrivanju sklenilo, da se ustanovi v Gorici pisarna, ki ima dajati slovenskemu ljudstvu vse vrste informacije, zlasti pa pripomoči, da se mu čim prej dovolijo posojila, ki jih je vlada določila za obnovo Goriške, da se takoj izplačajo zaostale odškodnine za vojne davjate in da se nakažejo podpore, ki jih je določila vlada za vojne oškodovance. Tej pisarni imajo biti na razpolago tudi tehnične moči. Pisarna naj skrbi zlasti tudi za pouk eventualno s predavanji po raznih krajih, da se ljudstvo posluži v največji meri vseh javnih obnovnih pomožnih akcij.

Pokrajinski odsek se bo nadalje brigal za kmetijsko kulturno obnovo, zlasti za preskrbovanje s poljedelskim orodjem in drugimi potrebščinami. Posebno pozornost bo obračal na stavbeno obnovo. Treba gledati, da se združijo v to svrhu vsi možni obrtniki, zlasti pa obrtniki na Goriškem.

Posredovale se bodo želje goriškega prebivalstva in njegove zahteve glede obnove pri centralnih in drugih uradih izven slovenske domovine.

Ker je vse obnovo delo zavisto od oprostitve delavnih moči in a provizije, se naproša vse čimtelje, naj tema dvema vprašanjem posvetijo vso pozornost. Pozdravila se misel, da se osnuje slovenska aprovizacijska centrala. Pri tem naj se posebno gleda na aprovizacijo obrtnih podjetij, ki se bavijo z obnovo.

Gospodarski odsek je nadalje temeljito razpravljalo o aprovizacijskih razmerah v naših deželah ter iskalo sredstva, kako odpraviti bedi posebno na Primorskem. Po dolgi stvarni razpravi se je sklenilo, da se ima ustvariti organizacija, ki bo lajšala položaj gladujočim okrajem in slojem.

Za sedaj se smatra, da so potrebni nujne pomoči sledeči krogi: slovensko prebivalstvo na Goriškem, v Trstu in Istri, nadalje dijaštvo in slovensko delavstvo v industrijskih krajih. V to svrhu se bodo nabirale denarne podpore in živež, in posredoval nakup živil po prednostnih pogojih. Skrbelo se bo posebno za gladujoče in predvsem za mladino.

Da se more nakupiti nekaj živil pri nas in drugod za Primorsko in za slovensko delavstvo, se osnuje nakupna posredovalnica v primerni pravni obliki. Ta organizacija naj prične takoj z delom.

Za razdelitev nakupljenih živil se nasvetuje sledeče:

1. Na Goriškem naj se ustvari organizacija, ki nam zagotovi, da naše prebivalstvo ne bo oškodovano na korist drugih in ki ji bode ljubljanska organizacija dajala v razdelitev živila, ki jih nakupi ali kot milodare dobi.

2. Za Istro, posebno za severozapadne dežele se napravi organizacija za razdelitev živil, ki jih bo dobavljala ljubljanska organizacija.

3. Glede slovenskega delavstva naj se ustvari organizacija, ki bi prevzela razdelitev živil med slovenske delavce.

Po razgovoru teh najnujnejših vprašanj, to je obnove in aprovizacije, se je Gospodarski svet baval s splošnim svetovnim gospodarskim vprašanjem ter z

avstrijskim, s posebnim ozirom na slovenske gospodarske razmere. Po dolgi stvarni debati se je prišlo do zaključka, da se bliža gospodarski položaj svojemu vrhuncu in da mu bode sledil preobrat. Da se obvaruje narodno premoženje pred pretečo škodo, je sklenil Gospodarski svet, naj voli Gospodarski odsek štiri pododseke, ki naj mu po zaslišanju raznih činiteljev stavijo konkretne predloge.

Jugoslovanska kriza.

Jugoslovansko vprašanje je postalo tako važen faktor svetovne politike, da obvladuje položaj kar v več državah. Videli smo, kako je v Italiji izbruhnila dosedaj še neporavnana kriza radi jugoslovanskega problema, vsak dan doživljamo znova, kako naše vprašanje razburja politiko monarhije in dela vodilnim državnikom neprestane skrbi, povzroča med njimi spore in nasprotstva. Iz najnovejše akcije Hussarek - Wekerle, ki sta tako korajžna, da sta hotela kar na lastno pest in ne da bi smatrala za potrebno, vprašati one, za katerih kožo gre, kaj menijo o stvar, rešiti jugoslovanski problem, se je razvila nova kriza, ki grozi pogoltniti — ali Wekerle ali Hussarek. Gre, kakor znano, predvsem za madžarsko aneksijo Bosne in Hercegovine. Eni pravijo, da Wekerle s svojimi načrti ni prodril in da bo zato izvajal konsekvence, drugi poročajo, da je bil Wekerlov program odobren in da bo vsled tega Hussarek, ki se boji političnih posledic, odstopil.

Zdi se, da stojimo neposredno pred važnimi odločitvami. Wekerle je bil včeraj pri cesarju, na Dunaju se muči general Sarkotič, novi skupni finančni minister se pripravlja na pot v Bosno. Wekerle je včeraj več ur konferiral z ministrom a latere grofom Zichym, protektorjem frankovskih načrtov in z zunanjim ministrom baronom Burianom.

Pokazalo se bo skoro, kaj se je na Dunaju skuhalo. Ne gre menda le za bosansko vprašanje, temveč morda tudi za »rešitev« latentne hrvatske krize. Kaj imamo pričakovati, si lahko mislimo. Karkoli pa gospoda sklene, odločitev jugoslovanskega vprašanja to gotovo ne bo.

V oblasti volksratovcev.

Na Kranjskem se je zgodilo nekaj nečuvenga. Vlada je odstavila brez vsake disciplinarne preiskave ravnatelja ljubljanske realke Cora, mu vzela del njegovih službenih prejemkov ter je zavod izročila enemu izmed nemških profesorjev. Vse to se je zgodilo čez noč in brez vsakega zakonitega razloga — zgodilo se je edino za to, ker je zarotnik tribunala kazinotov sklenil odstavniti z enega največjih kranjskih državnih zavodov moža, ki ni hotel slepo služiti politiki Volksrata in je menil, da službena prisega pomeni več nego zapovedi kazinotske mafije. In da bodemo še bolj precizni, c. kr. vlada je poglala ravnatelja, kateremu je pred kratkimi meseci kot možu svojega posebnega zapiranja izročila zanemarljivi zavod, ker ta mož ni hotel več trpeti svinjaril, ki jih je uganjala vsenemška klika na tem zavodu.

C. kr. višja realka je po svojem namenu in po ogromni večini svojih gojencev slovenski zavod. Ko je za to po odhodu vladnega svetnika Junowicza bil imenovan za ravnatelja Nemec, je bila kršena (kakor že tisočkrat, odkar živimo, g. Hussarek, pod zaščito čl. 19 slavne ustave iz leta 1867.) najprimitivnejša pravičnost napram našemu narodu. Ravnatelj Cora je prevzel zavod v popolnoma dezolantnem stanju. Na realki so pašovali ljudje a la Binder, gospodje iz kranjske šparkske so bili tam nekaki vrhovni upravitelji, velika in mala vprašanja, upravna in pedagoška, so se reševala pri zeleni mizi v kazuinu, program profsorskih konferenc pa se je določeval v — Egerjevi advokatski pisarni. Zavod je trpel moralno in peda-

gogično ter je v zadnjih letih zapravljal skoraj ves svoj stari ugled. Vladni svetnik Junowicz je bil prestar in preslab, da bi se mogel upirati prevladajoči oblasti vsenemške klike na ljubljanski realki. Pa še njega so ne prestanto napadali in ga odstavljali, ker se je tu in tam le uprl kazinotski komandi. Novi ravnatelj, katerega so sprejeli volksratovci že zato z velikim nezaupanjem, ker ni bil imenovan z njihovim privolenjem, je prevzel svoj urad — kakor se je kmalu pokazalo in kakor mu moramo tudi mi kot njegovi narodni nasprotniki priznati — s pohvale vredno dobro voljo in je pokazal kmalu mnogo energije v delu za ozdravljenje razmer. Toda pri vsakem koraku, ki ga je izvršil v prid zavodu, je zadel na kazinotske mahinacije in intrige. Hotel je zboljšati disciplino, in glej, dotaknil se je privilegirane pozicije otrok raznih kazinotskih staršev, nameraval je napraviti red med dijaštvom, pa se je pokazalo, da ščitijo volksratovci svoje paglavce, če treba s potvorenimi uradnimi poročili. Tako je naletel novi ravnatelj povsodi na ovire in odpor. In akoravno je bila dolžnost deželne šolske oblasti, da ga pri izčiščevanju Avgijevega hleva podpira — kaj se je zgodilo? Deželni šolski referent Kaltenecker, najhujši zatiralec slovenskega šolstva, se ni postavil na stran ravnatelja, temveč je roko v roki z gospodi Binderjem, Egerjem ter grofom Barhom pričel strasten boj proti novemu voditelju realke. Pravica je bila preveč na strani ravnatelja in zato se gospoda ni upala javno nastopiti. Značilno je, da so ponujali ravnat. Cora celo nekako poravnavo. Cora naj bi se vdal kazinotom, se podvrget starši komandi in bil bi prost vsake intrige, imel bi najboljšo kvalifikacijo — skratka: napočili bi zanj zlati časi.

Stejejo mu v čast, da se tem vabam ni vdal. Morda bi se kazinoti ne bili še odločili k najsikrajnejšemu sredstvu, da ni zagrešil ravnatelja Cora dveh zločinov. Iz pedagoških vzrokov in ker je videl, kako trpijo slovenski dijak pri poduku v tujem jeziku, je zastopal mnenje, da se mora zavod nekoliko bolj ozirati na materinsko ogromno večino svojih gojencev in napraviti je konec vsenemški metodi, po kateri so šulerajnski učitelji vpisovali brez privolenja staršev slovenske fantje v nemške oddelke. Sodni pa je izbilo dno, da si je upal predlagati na mesto umrlega telovadnega učitelja Slovenca, zopet slovenskega kandidata proti nemški zahtevi, ki jo je z vso vmeno zastopala tudi deželna vlada, da mora biti mesto slovenskega kvalificiranega kandidata imenovan od Turnvereina prezenirani telovadec brez zakonito predpisane izpita! Tako se je izvršil pod protektoratom in z marljivim sodelovanjem deželnega predsednika Attemsa zadnji naskok. Gospod Kaltenecker, ki je spoznal, da večina deželne šolskega sveta nikakor ni voljna se udeležiti gonje proti ravnatelju Cora, temveč da narobe odobrava njegovo delovanje, se je podal osebno na Dunaj in tam je s pomočjo po grofu Barbu že podučeni brezvestnih službenikov nemškega Volksrata v ministrstvu dosegel, da se je vlada Vsenemcem na ljubo zopet enkrat odločila kršiti pravico in zakon.

Med tem, ko je »strogo zaupni« uradni akt bil še na poti, je nemška kazina že vedela za najnovejšo uradno tajnost in je poraženemu sovražniku še sina justifikirala. Kot manjšega zločinca so ga justifikirali pred očetom: še predno je bil slepo Cora dekret o odstavitvi v roke, so že izključili njegovega otroka iz šulerajnske šole, češ da nimajo prostora!

Ta pozornost označuje vse infernalno sovraštvo, ki preganja ravnatelja Cora, sovraštvo, ki se ne ustavi pred nobenim zakonom in ki ne pozna nobenih ozirov. Mi vidimo zopet enkrat, kako se zažene vsenemški gad pod zaščito in s sodelovanjem najvišje državne uprave proti vsakomur, ki mu noče biti slepo orodje. Zato smo rekli o aferi ravnatelja Cora nekaj več besed, ker je tako značilna za razmere, v katerih živimo.

Končno pa še eno. Zdi se nam, da se je vsenemška justifikacija ravnatelja Cora izvršila brez vednosti našega ministra. Ne moremo si namreč misliti, da bi gospod Madeyski, zaveden Poljak, bil zaveznik ljubljanske kazine, da bi kršil pravico in zakon na povelje volksratovskih kolovodij. Zdi se nam, da je bil minister ogoljufan in da so gospodje Kaltenecker in consortes izvršili maščevanje »pod roko« in za nje-

govim hrbtom. V tem oziru si bomo kmalu na jasnem in ne bomo odnehali, dokler ne bo najnovejša vsenemška zarota popolnoma razkrinkana.

Odmevi mirovne note.

Z mirovnim predlogom avstro-ogrskje vlade je dosegla svoj višek mirovna ofenziva, ki sta jo uvedla s svojimi govori zunanji minister grof Burian in nemški podkancler Payer. Avstro-ogrška nota ne obsega nikakega mirovnega programa, ampak predlaga samo neobvezne, zaupne pogovore zastopnikov bojujočih se držav. S tem hoče preprečiti, da bi ententine vlade mirovni predlog pod pretezo nesprejemljivosti avstro-ogrskih pogojev že a priori odklonile. Ali se bo to posrečilo ali ne, še ne vemo. Morda bo rodila Burianova nota vsaj ta uspeh, da bodo zapadne države odgovorile. Odprto pa ostane vprašanje, če smatra ententa sedanjí čas za primeren in ugoden, da nastopi odkrito in jasno s svojimi mirov. pogoji. Ti pogoji so se pod vplivom amer. demokracije bistveno spremenili. Ententa se je otresla imperialističnih tendenc in se postavila na stališče znanih Wilsonovih načel. Zato je škoda in bo zblizanje občutno oviralo, da ni priznal teh načel tudi grof Burian brez pridržka. Kajti ako zahteva ogrski grof obzira na »življenjske interese države« in slavi baron Hussarek skoro istočasno famozni § 19, kot garancijo narodne enakopravnosti, mora vsak poznavatelj avstro-ogrskih razmer — in ententa jih pozna precej dobro — resno dvomiti o poštenosti volji naših državnikov, dati nemškim in madžarskim narodnostim vsaj del onih pravic in svobod, ki jih zahtevajo Wilsonova načela za vse narode.

In še drug moment podpira že itak globoko ukoreninjen nezaupanje zapadnih demokracij v vlade centralnih držav in v odkritostnost mirovne ponudbe. Burianova nota ima na sebi vse znake absolutističnega režima. Izšla je iz tajne diplomatske kuhinje in brez sodelovanja prizadetih narodov, čeprav je podkancler Payer v svojem govoru izrecno povdaril, da bo treba sklepati mir od naroda do naroda in ne samo med diplomati.

Pa kaj govorimo o velikih stvarih! Burian še one najprimitivnejše ne razume, ne vé, kaj je demokracizacija. Zato vabi nasprotnike na razgovor — doma pa maši zastopnikom narodov usta: vlada ne skliče ne parlamenta, ne delegacij!

Le parlament bo lahko izrekel v imenu narodov svoje mnenje o najnovejši mirovni ofenzivi. To je posebno potrebno v času, ko cenzura onemogoča vsako stvarno svobodno besedo.

Komentarji dunajskih listov.

Dunaj, 16. septembra. »Neue Freie Presse« poroča iz baie verodostojnega vira, da je bila nemška vlada o Burianovi noti obveščena, predno je bila odposlana, in da jo je tudi ona odobrila. Ali Avstro - Ogrska je nastopila z noto vendar samostojno, ker so se skupne demarše dosedaj še vselej ponesrecile. Francozi, Angležji in Amerikanci sicer sovražijo tudi našo monarhijo, a tako vendar ne kakor Nemčijo. Tudi marsikateri drugi moment govore za to, da bo naletel glas z Dunaja morda vendar na voljejša ušesa, kakor bi mogel iz Berlina. »Arbeiterzeitung« izvaja, da sicer nasprotuje tajni diplomaciji, a vseeno priznava, da bi bilo morda umestno pripraviti tla za mirovni kongres z zaupnimi razgovori. A dvomljivo je, če bo do tih sploh prišlo. Ententine države sedaj niso ravno posebno naklonjene mirovnim pogajanjem, ker se boje, da bi slabo vplivala na bojno razpoloženje njihovih armad. Največjo oviro vsaki mirovni akciji pa tvori globoko vkoreninjeno nezaupanje ententnih narodov proti vladam centralnih držav. Če bi stavila mirovni predlog nemška vlada, ki bi bila demokracična in med ljudstvom priljubljena, ali če bi ga predlagala Avstrija, ki bi lahko pokazala, da je znala dati svojim narodom njihove naravne pravice, potem bi si ga ententine vlade ne upale odkloniti. Tako pa je v zapadnih demokracijah nezaupanje proti obema vojaškima monarhijama še vedno večje, kakor želja po miru. — Pritiranih nad ne gojimo, a kdor ni še obupal nad človeštvom, sme pričakovati, da bo zbudila nota tudi med nasprotniki dobro voljo. Zdi velja: hladno kri in potrpežljiv bodimo. Ne čudimo se, če se v petem letu vojske nad gorami krivde in žrtev angel miru le boječe bliža.

»Zeit« pravi, da Burianov korak ni presenetil, ker so ga pričakovali; napovedal ga je pri pojedini nemškimi časnikarjem. Članek končava optimi-

stično: »Po štirih letih vojske z njenimi strašnimi žrtvami in trpljenjem ne more noben človeško čuteči državnik odklanjati razgovora o miru.«

Ogrski listi.

Budimpešta, 16. septembra. Ogrski listi razpravljajo obširno o noti zunanjega ministra grofa Buriana. Pišejo o njej simpatično in z velikim priznanjem. Vendar pa si ne prikrivajo velikih težav, ki ovirajo uspeh tega koraka.

Nemški glasovi.

Berolin, 16. septembra. Listi nimajo posebnega upanja v uspeh avstro-ogrskje mirovne note in izražajo bojazn, da bo povzročila samo še večje vojne napore pri ententi, ki bo smatrala korak centralnih držav za priznanje slabosti. »Vossische Zeitung« piše: »Na vsak način imamo pred seboj dejanje, za katerega nosi odgovornost edino avstro - ogrska vlada. Pot, ki jo je ubrala tukaj Avstro - Ogrska, da bi prišla do miru, ni niti nova, niti originalna, pač pa zelo nevarna.« »Der Börsenkurier« pravi med drugim: »Z velikim zadoščenjem bi slišali, ako bi nam dunajska vlada povedala, da so ji znana dejstva, ki utemeljujejo mirovni optimizem. Tudi vsebine onih predlogov ne poznamo, od katerih si obetajo avtorji mirovne note tako ugoden vpliv na nasprotnike in za katere pričakujejo pritrdila zaveznikov.«

Berolin, 16. septembra. Uradna »Norddeutsche allg. Zeitung« piše o Burianovi mirovni noti: »Včeraj objavljena nota avstro - ogrske vlade na vlade vseh velelji je vzbudila v nemškem časopisju odmev, ki je nov dokaz, da je naš narod vedno pripravljen za časten mir. Povsod lahko vidimo, da je našel korak našega zaveznika v celi nemški javnosti popolno umenjanje in da odgovarja v polni meri onemu duhu, s katerim smo vodili že od vsega početka skupen boj za bodočo blaginjo združenih držav narodov. Ako se pojavljajo v nekaterih krogih našega občinstva kljub temu dvomi o uspehu avstro-ogrskje koraka, temelji to na slabih izkušnjah, ki smo jih imeli mi in naši zavezniki od sedaj še vedno, kadar smo poskušali prikrasiti vojno, ki razmesarja Evropo in doseči sporazumno poravnavo. Upravičenost teh dvomov je torej jasna, vendar pa samoumevno ne spreminja dejstva, da je Nemčija slej kot prej pripravljena se brez odlaganja udeležiti pogovorov, ako bi do teh valed nove vzpodbude Avstro - Ogrske res prišlo.«

Socijalno demokratični »Vorwärts« naglašja v svojem razmotrivanju o avstrijski noti, da je zelo čudno, da je Avstrija sama storila ta važen korak. Samo domnevanja se dajo izreči o vzrokih tega izoliranja in morda se zdi nemškimi državnikom bolj umestno, da nastopi zaveznica sama, ker je imela proti skupnemu nastopu nemške vlade tehne taktične pomisleke. Na ta način pa se ustvari dvojno neugodni vtisk, kakor Nemčija ter kakor da bi prišlo je miru in je bolj pripravljena za mir, kakor Nemčija ter kakor da bi prišlo v diplomatski fronti centralnih držav do preloma. Pametno bi bilo, da bi se bila Nemčija udeležila tudi tega koraka, če je bila že Avstro - Ogrska sklenila storiti ta korak. Nemška vlada se ne bi smela izpostaviti sumu, kakor da hoče igrati s prikritimi dejstvi. Tudi bi bila morala nemška vlada preprečiti domnevanje, da je mirovna potreba Avstro - Ogrske spravila v nevarnost trdnost zveze.

»Tägliche Rundschau« piše k avstro - ogrski mirovni noti: Avstro-ogrski vladi se je zdelo potrebno ravno v tem trenutku izdati novo povabilo ententnim državam za mirovna pogajanja v obliki oficijalne note. Kakor se zdi, niso mogli vsi neuspehi, katere so imeli taki koraki centralnih držav s strani entente, deloma tudi v razžaljenih oblikah, spametovati avstro - ogrskega kabineta. Nobenega dvoma ni, da ta diplomatski korak politični stvari štirih zvez ne bo prav nič koristil. Naravno nepojmljivo je, kateri motivi so bili za avstro - ogrsko vlado v tem trenutku merodajni, da je sedaj uradno ponovila korak princa Siksta. Ne moremo in nečemo misliti, da je vprašanje avstro - poljske rešitve igralo vlogo pri teh motivih.

Neutrálne sodbe.

Stockholm, 16. septembra. (Kor. n.) Avstro - ogrska nota vzbuja splošni interes ter se vse švedsko časopisje bavi z njo. Listi stoji na stališču, da ententa to pot ne sme odkloniti odgovora in da se mora spustiti v razgovore, če si ne bo navajati krivde. Konservativni »Afton Bladet« izražja upanje, da bo avstro - ogrska mirovna iniciativa končala brezmišelnost klanje. Sedaj se bo pokazalo, ali je vojni cili entente sporazumni mir ali mir po popolnem uničenju centralnih držav. Vsak nevtralni narod mora želeti, da njegova vlada podpira mirovna stremiljena. Glavni

MEBLIRANA SOBA

se takoj vzame v najem. Cenjene ponudbe s ceno pod šifro „mehlova soba 4919“ na upr. „Slov. Nar.“

KLAVIR

se prodaja. — Vpraša se: Poljanski nasip 10, II. nadstropje. — 4917

Prodaja se močan, lepo prenovljen lovski voz (brek)

s tapcarinami sedeži in naslanjalci ter streho in zagrinjali iz močnega platna. Prostori za 10 oseb. Josip Zelenc, Vrhnika. — 4884

KNJIGOVODJA in KORESPONDENT

starejša samostojna moč, zmožen obih deželnih jezikov in italijanščine, išče primerno mesto. — Ponudbe pod: samostojna moč 4914 na upr. Sl. N.

Prazne vreče

vsake vrste in suhe gobe kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trg. firma J. Kušan, Kranj, Gorenj.

Zamenja se za živila

nova rjava moška obleka in dobro ohranjena moška športna obleka. Kje, pove upravnštvo „Slov. Nar.“ — 4920

Spretna, urna šivilja

se priporoča za v hišo. — Naslov pove upravnštvo „Sloven. Naroda“. — 4911

Kupim dobro ohranjeno zofo ali otomano

plačam deloma v živilih. Ponudbe na upr. „Slov. Nar.“ pod „Zofa 4921“.

200.-K NAGRADE

dobi, kdor preskrbi stanovanje s dvema sobama in kuhinjo ali eno veliko sobo, kuhinjo in drugimi pritlikalnimi za takoj ali 1. oktobra. — Pismene ponudbe na upr. „Sloven. Naroda“ pod: „stanovanje 4912“.

Tri damska krila

srednje velikosti K 120.—, 130.—, 165.— so na prodaj. — Marije Terezije cesta št. 13, II. nad., vrata 107. 4922

Isče se gospodična

zmožna slovenskega in nemškega jezika, stenografije in strojepisja kot — tajnica k grofinji in Dunaj. Ponudbe pod Sekretarja Wion 4910, na upr. „Slovenskega Naroda“.

Išče se uradnica

za velebanke v Pragi. — Pogoji: znanje slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika. — Plača po dogovoru. Ponudbe sprejema tiskar Valentin Urbančič, Ljubljana, Francovo nabrežje št. 1. — 4908

Stenotipistinja

za veliko mlinsko podjetje na Hrvaškem, popolnoma večja hrvaškemu ali slovenskemu ter nemškemu jeziku, perfektna stenografistinja, se išče za takoj. — Ponudbe se posiljati na upravo „Slovenskega Naroda“ pod šifro „mlin 4909“.

Kupim staro dobro vpeljeno trgovsko hišo

s nekaj poselitvami na Kranjskem ali Spod. Štajerskem. Ponudbe na upr. „Slov. Naroda“ pod „dobro vpeljana trgovina 4922“.

Spreten sitar

in pletilec ograjnih mrež ter spreten tičali pletilec (Drahtweber) za ročne stole se takoj sprejme v trajno delo. Dopisi pod: „Stiebmecher L/394“ an Kleinreichs Annoncen-Expedition v Gradcu. — 4905

Strešno opeko

navadno ter zarezano (Biberschwanz in Strangfalz) ter zidno opeko lastnega izdelka ima v zalogi ter jo dobava Tvrška J. ČATER v CELJU.

Kdor mi prodaja

celotni „Kres“, „Dom in Svet“, III. zvezek Gregorčiča, VI. letnik „Dunajskega Zvona“, in I. zvezek Stritarja, prejme dobro nagrado v živilih. Cenj. ponudbe na upr. „Sl. Nar.“ pod št. 1850/4920.

SUHE GOBE

nemešane, jedilne, same jurčke, istočasno med, vosk, brinjavo olje, razna domača žganja, kumna itd. kupi vsako množino po najvišjih cenah M. Rant, Kranj. Prodaja: vino, žganje 1. t. d. — 4916

Vreče

kupuje 4421 MARTIN FLEISCHMANN, Gradec, Annenstrasse 49.

Konjak

Pri starosti: oslabeleosti in starosti: konjak pravi poživilje valec. Razpošilja se že 4 polilitrske steklenice franco z zabojem vred za K 88.— beli in rdeči burgundec od 56 litrov naprej liter K 68.— Benedikt Moril, gradec na grščini Gollé pri Konjicah, Štajersko.

Vino

— 4916

Večraznašalec ali raznašalk

za „Slovenski Narod“ se sprejme takoj. Vpraša se v Narodni Tiskarni.

DAMSKA MESEČNA PREVEZA

zdravniško priporočena Varuje pred otičanjem, dobro vesa, pije, komoda in praktična, varuje perilo, se dobro pere, ter ostane vedno mehka. Komplet garnitura K 8.—, 12.—, 20.—, na leta trpežna K 28.—, 36.—, najfinjša pa K 44.— in K 50.— Porto 95 vinarjev. V varstvo žensk izumivalni aparat 40.—, 48.—, K. Pošiljatev diskretna. — Higijena, blaga trgovina Sl. Potok Dunaj, VI. Sölegasse 15. — 1199

Isče se stanovanje s hrano

za gospodično iz boljše hiše, ki obiskuje trgovsko šolo in sicer za 1. oktober. Prikrbi tudi živila. Ponudbe na: poštni predal 27 v Ljubljani. 4850

Delavce in delavke

sprejme takoj v službo strojna tovarna Šemsa & Co v Ljubljani, Metelkova ulica 4. Zglaševanje od 4.—5. popoldne. — 2201

2 postelji

kompletni z malo mizico in nočno omarico se želi kupiti oziroma zamenjati za mast in doplačo. Ponudbe se posiljati na „pošte restorante 100“ Jesenice, Gorenjsko. 4864

Sprejme se več mizarjskih pomočnikov,

prosta hrana in stanovanje, plača po dogovoru. Istotam se sprejmeta tudi 2 mizarjska vajenca, ne pod 14 let stara. Naslov pove upravnštvo „Slov. Naroda“ pod „F. J. 33/4874“.

POZOR!

Tvrška G. Darbo, Ljubljana, Mestni trg št. 13, naznanja svojim cenjenim odjemalcem od tukaj in drugod, da bo trgovina zopet odprta od 15. septembra naprej.

70.000 kvadrat. sežnje (klatfer) zemljišča

in sicer 50.000 oralne zemlje in 20.000 travnika je na prodaj v bližini Gorice na Primorskem. Pismene ponudbe na upravnštvo „Slovenskega Naroda“ pod šifro: „J. C. 4856“.

Krema za britje

najboljše kakovosti, porabna brez vode, porcelanski lonček K 7.50.

MILO za BRITJE

pristno, najboljša vrsta, komad K 3.— 1 kg K 34.—. Proti vpošiljavi zneska naprej dobavlja M. Šunkor, eksportno podjetje v Zagrebu št. 15, Potrinska 3/III. Hrvatska. — 4798

Izpuščaie

hrasto, srbetico, grinto in druge kožne bolezn. odpravi hitro in sigurno Paratol, domače mazilo. Ne umazaj, je brez vonja, zato uporabno tudi čez dan. Veliki lonček K 5.—, dvojni K 9.—. Dalje Paratol tresni prašek za varstvo občutljive kože škaflija K 3.—. Oboje se dobi prot. vposlatvi zneska od Paratol-Werke Apotheker Ulmer, v Budimpešti VII-24. Rózsza utca 21.

Išče se uradni sluga

tudi v pokojene, ki bi imel čas v popoldanskih urah za inkaso denarja. — Kje, pove upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

Prodajam Portland CEMENT

(nemški) ako vpošljete vreče. Nadalje tračnice za uporabo kot 4749

TRAVERZE

Zahtevajte ponudbe! Vinko Vabič, Zalec.

Priskrbite si že sedaj svojo potreščino**žveplenega prahu**

ker bo zaradi neprestanih transportnih težkot nemogoče pravočasno dobaviti žvepleni prah.

Nudimo: 99% čist rume- ni prah in 65/70% siv žvepleni prah od 100 kg naprej vsako množino 4900

Vaterländische Handels-u. Verkehrs-Akt. Ges. Suda- polska V., Akademski utca 20. — Naslov za brzojavke: 99/ Gradist. 191

Sprejme se čevljarjski pomočnik

pri Matju Tome, Kolesarstva ul. št. 28 na dvorišču v Ljubljani. — Hrana preskrbljena. — 4851

Vagon zdravih hrastovih transportnih malo rabljenih

se prodaja. Cenjene ponudbe na naslov Fakin, Ljubljana, Knaflova ul. 5

Prodajam večjo množino vinskih sodov

od 300—600 lt. — Naslov pove upravnštvo „Slovenskega Naroda“. — 4881

Na prodaj 2.000 metrov električne žice

in motorni magnet za avtomobil 40 HP. Pismene ponudbe na upravnštvo „Slov. Nar.“ pod šifro: „J. C. 4857“.

Pozor!

Karamelo, bonbone v dozah, mente, fondant-kocke, mentol, slad (malo) itd. priporoča na debelo 4834 G. Darbo, Ljubljana Mestni trg 13.

Tesarje in mizarje

proti dobremu plačilu (za hrano in stanovanje skrbjeno) sprejme ANTON STERNER, Ljubljana, Jernanova ulica št. 11. — 175

Išče se šivilja

za na dom s hrano. Plača po dogovoru. Naslov pove upr. „Sl. N.“ 4866

Mizarjski pomočnik

se takoj sprejme proti dobri plači. Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“. 4796

Prodaja se popolnoma novo POHIŠTVO

za meblirano sobo z dvema posteljama ter vsemi drugimi pritlikalnimi. Naslov pove uprav. „Slov. Nar.“ 4852

Vreče na debelo

svilo v štrnlah kupi v vsaki množini Weingarten, Dunaj, VII, Kaiserstr. 90. — 4474

Tajniški uradnik,

politično naobražen, s primerno govorniško zmožnostjo, sposoben za vodstvo pisarne in organizacijsko delo — se išče. — Podrobnosti glede dela in plače po dogovoru. — Ponudbe na upravnštvo „Slovenskega Naroda“ pod šifro: „Tajnik 4762“.

JEŽICE

kupuje po najboljših dnevnih cenah 4831 ALEX. ROSENBERG, GRADEC, ANNENSTRASSE 22.

Prostovoljna dražba

posteljnjakov, slamnic, modrocev, odev, zglavnice, koev, stolov, miz, omar, klavirjev, biljarda, oprav za kopalne sobe, žolskih miz, klopi, tabel, zbirka blaga, telovadnega orožja itd. itd. bo 20. in 21. septembra ev. tudi 23. septembra in naslednje dni od 9.—12. in od 2.—5. v hiši na Cesarja Jožefa trgu št. 10. 4918

Hrvatsko industrijsko podjetje

išče izurjenega, popolnoma samostojnega, hrvaškega ali slovenskega jezika perfektno zmožnega

višjega knjigovodjo

Ker je to mesto dobro plačano in osiguran zadostni dohodek, se sprejme samo tak ponudnik, ki se ne bavijo niti z zakotno trgovino niti s postranskimi opravili. Pismene ponudbe na anončno ekspedico J. Blockner v Zagrebu, poštni predal 1-78/H. Hrvatsko. — 4797

Umetno gnojenje največji dobiček!

Nujno je, da naročite takoj 14% kajnit za jensko gnojenje. Dobava umetnih gnojil je zelo težavna. Jamstvo za kvaliteto! Kulantna postrežba! 4518

Vinko Vabič, veletržec, Zalec, Južnoštajersko.

Anton Bukovic

uradnik c. kr. kmetijske družbe Mila Bukovic rojena Omejc, poročena.

Ljubljana, 16. septembra 1918. — 4913

Živo apno in apno za gnojenje,

zidno in strešno opeko naprodaj bukovo oglje tvrdka

Valentin Urbančič,

trgovina z industrijskimi potrebščinami in proizvodi na debelo. Oddajajo se samo celi vagoni. Ljubljana, Francovo nabrežje št. 1. — 6414

ANTON WOLF,

stud. forest. ter c. in kr. poročnik v r., večkrat odlikovan med službenim potovanjem iz Srbije h kadru nenadoma zbolel in v rezervni bolnici v Kandiji v nedeljo 15. t. m. preminil.

Truplo nepozabnega pokojnika se prepelje v Ljubljano, in se vrši pogreb jutri v sredo, 18. septembra, ob 4. uri popoldne z južnega kolodvora k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 16. septembra 1918. 4923

Zahtojci rodbini: Anton Wolf, c. kr. poštni nadkontrolor in Dolinar.

P. n.

V svojem in v imenu drugih sorodnikov naznanjam tužno vest, da je moj dragi brat, gospod

Avgust Endlicher

zem. veres. zavoda kraljevine Dalmacije ravnatelj v pokoju

dne 11. t. m. v Siveriću v Dalmaciji preminul in bil na tamošnjem pokopališču pokopan.

Rajnika priporočam vsem prijateljem v blag spomin. 4916

Z velespoštovanjem Ing. P. Endlicher.

Kolesarii, pozor!!

Kdor se hoče dobro in trajno voziti, naj si nabavi

prve avstr. patentirane obroče za kolesa.

Prekašajo dosedaj vse nove iznajdbe, popravila so izključena ter si vsakdo pri tem prihrani mnogo denarja in časa. Dobijo se obroči na Marije Terezije cesti št. 6. — Kolesa se imajo pripeljati seboj. — Generalno zastopstvo za Kranjsko: 4534

Ernest Aliančič, Ljubljana.

Samo z bakrom ovito: DINAMI

za vse napetosti in moči.

Kompletne električne razsvetljevne naprave, 4805

napušcalci in stranski stik. regulatorji

(Anlasser & Nebenschlussregulatoren) točno in najceneje. Ponudbe brezplačno. Bruno Smutny, Gradec, Wielandgasse 56.

MILO „FANIA“

je izvrstno „milo“ za umivanje, ki vam nadomesti vsako drago toaletno milo. Najnovejša iznajdba kemijske znanosti prof. dr. Darmstädterja in dr. Perla, se izvrstno peni, lepo diši in bi ga ne smelo manjkati pri nobeni hiši. — Vojakom neuprijljivo! Izvrsten predmet za trgovce in gospodinjice. — Eleganten škatljica z 36 kom. okomno opremo K 30.—, 3 škatljice K 62-30, 5 škatljic K 180.—. Milo za pranje narezan v kosi po 1/4 kg, kg stane 7.—. K franko na vse pošte v zabojih po 5 kg in 10 kg (lepo blago) za trgovce dobra, prometna stvar. — vse s poštno vred po povzetju. — Izpod ene škatlice se ne pošilja. — Vzorci se ne dajo. 4915

„Export Wertheimer“, Zagreb, Marovska ulica 16. (Dvoriščna zgradba).